

Asia: VN/5137/2022-OM-229

Ehdotus uudeksi valmiuslaiksi; työryhmän mietintö

1 luku. Yleiset säännökset

1 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

2 luku. Varautumisvelvollisuus

Yleisen varautumisvelvollisuuden organisatorista soveltamisalaa (6 §:n 1 mom.) koskevat huomiot:

-

Yleisen varautumisvelvollisuuden aineellista sisältöä (6-8 §) koskevat huomiot:

-

Muut 2 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

3. luku Poikkeusoloista ja lisätoimivaltuuksien käyttöönotosta päättäminen

Poikkeusolojen edellytyksiä (11 §, vrt. nyk. poikkeusolojen määritelmä) koskevat huomiot:

-

Poikkeusolojen alkamista ja päättymistä koskevaa päätöksentekoa (12 ja 21 §) koskevat huomiot:

-

Lisätoimivaltuuksien käyttöönottonenettelyä (13-20 §) koskevat huomiot:

-

Valtioneuvoston erityisiä seurantavelvollisuuksia (22 ja 23 §) koskevat huomiot:

-

4 luku. Poikkeusolojen hallinnan ohjaus ja hallinnon erityisjärjestelyt

4 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

5 luku. Lisätoimivaltuuksien käyttöperiaatteet ja soveltamista koskevat yleiset säännökset

5 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

6 luku. Hallinnon järjestäminen ja valtion taloudenhoito

6 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

7 luku. Työvoiman saatavuuden turvaaminen

7 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

41 §:ssä käsitellään palvelussuhteen ehtoja, missä tulisi huomioida myös mahdollisuudet poiketa autonkuljettajien ajo- ja lepoaikasäännöksistä, jotka eivät ole palvelussuhteen ehtoja, vaan tulevat liikennelainsäädännästä. Tämän vuoksi poikkeuksen tulisi koskea myös yrittäjäkuljettajia, jolloin otsikkoa olisi myös tarpeen laventaa. Tällainen menettely oli käytössä korona-aikana ks. VNa 434/2022. Vastaavasti tulee varmistaa, että säännöspohja antaa valtuudet jättää vaatimatta kuorma- ja linja-autonkuljettajilta normaalioloissa vaadittavaa ammattipätevyyttä. Poikkeusoloissa asianmukaisen ajokorttiluokan tulee sellaisenaan riittää, jotta kuljetusketjut eivät häiriytyisi.

41 § 1 momentin 17-kohta kaipaava täsmennystä, sillä nykyisellään sitä ei voi pitää riittävän tarkkarajaisena. Perusteluissa on mainittu esimerkkinä kuljetusyritykset, mutta tarve koskee muitakin alihankintayrityksiä esimerkiksi lämmöntuotannon vaatimien raaka-aineiden toimitusketjuissa. Näitä ovat esimerkiksi puunkorjuu- ja haketusyritykset.

Muutosehdotukset:

41§ Palvelussuhteen ehdoista ja kuljettajamääräyksistä poikkeaminen

Lisätään 1 momenttiin kohta "X") poiketa autonkuljettajien ajo- ja lepoaikasäännöksistä ja ammattipätevyysvaatimuksista

8 luku. Työvelvollisuus

8 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

9 luku. Sotilaallisen puolustusvalmiuden turvaaminen

9 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

10 luku. Liikkumisen ja oleskelun rajoittaminen sekä väestön siirtäminen

10 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

11 luku. Otto-oikeudet ja palvelujen suorittamisvelvollisuus

11 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

12 luku. Väestön välttämättömän toimeentulon turvaaminen ja sosiaaliturvan muutokset

12 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

13 luku. Välttämättömien hyödykkeiden ja palvelujen saatavuuden turvaaminen

13 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

89 §:ssä turvataan maataloustuotteiden saatavuutta, mutta samalla tulisi huomioida maatalouden tuotantopanosten saatavuus. Asia tulee huomioitua esimerkiksi energian ja lannoitekemikaalien osalta, mutta huomiotta jää esimerkiksi maataloudelle välttämättömät kasvu- ja kuiviketurpeet. Tämä olisi paikallaan huomioida tässäkin pykälässä, vaikka osaltaan turvetta käsitellään 94 §:ssä.

Tämän vuoksi §:n 5-kohta voisi kuulua 5) maataloustuotteita tai niiden tuotantopanoksia

14 luku. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutuksen turvaaminen

14 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

15 luku. Asumisen järjestäminen

15 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

16 luku. Rahoitusmarkkinoiden ja vakuutusmarkkinoiden turvaaminen

16 luvun (pl. 110 §) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 1 kohtaa (vientikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 2 kohtaa (tuontikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 3 kohtaa (tiettyjen taloudellisten toimien kielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 4 kohtaa (kotiuttamisvelvollisuus) koskevat huomiot:

-

110 §:n 2-5 momenttia koskevat huomiot:

-

17 luku. Energia-, vesi- ja jätehuollon turvaaminen

17 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Polttoaineen saannin turvaamisen osalta niiden työkonekäyttö tulee huomioiduksi, mikä on nykyisellään puutteellisesti huomioitu ja tässä mietinnössäkkin aika lailla katveeseen jäänyt. Osto-oikeuksien ja ostolupien hallinnointi on voitava toteuttaa kytkemällä ne olemassa oleviin maksukortteihin tai muutoin sähköisesti, koska ostaminen tapahtuu paljolti miehittämättömiltä tankkauspisteiltä. Huoltovarmuuskriittisen puunkorjuun osalta esitys johtaa siihen, että puunkorjuuyritykselle osto-oikeuden myöntäisi Huoltovarmuuskeskus, mutta ostoluvan elinvoimakeskus. Olisi paikallaan harkita vaihtoehtoa, jossa yksi ja sama taho myöntäisi sekä osto-oikeuden että ostoluvat puunkorjuuyrityksille. Tämä olisi mahdollista toteuttaa käyttämällä muotoilua ”Elinvoimakeskus myöntää ostoluvan maa-, kala-, ja metsätalouden alkutuotannon harjoittamiseen.”, jolloin puunkorjuuta ei tässä tapauksessa luettaisi metsätalouteen. Näin on menetelty esimerkiksi laissa 758/2021, sen 6 §:ssä.

Säännöksissä tulisi luoda mahdollisuus käyttää dieselajoneuvoissa verolainsäädännön estämättä kevyttä moottoripolttoöljyä ja vastaavasti käyttää työkoneissa dieselöljyä verotettuna kevyen moottoripolttoöljynä. Tämä toisi joustavuutta polttoainejakelun toteuttamiseen.

18 luku. Välttämättömien viestintä- ja postipalveluiden turvaaminen

18 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

19 luku. Ruoantuotannon turvaaminen

19 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

20 luku. Välttämättömän rakentamisen turvaaminen

20 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

III osaa koskevat yleiset kysymykset

Toimivaltuusosan rakennetta ja toimivaltuuksien sääntelytapaa koskevat yleiset huomiot:

-

Mahdolliset muut koko toimivaltuusosaa koskevat huomiot:

-

21 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat yleiset säännökset

21 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

22 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat erityiset säännökset

22 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

23 luku. Korvaukset

23 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

24 luku ja rikoslain muuttamista koskeva lakiehdotus. Rangaistussäännökset

Valmiuslain 24 luvun ja rikoslain muuttamista koskevan lakiehdotuksen (2. lakiehdotus) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

25 luku. Muutoksenhaku

25 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

HE-luonnoksen yleisperustelut

Vaikutusten arviointia koskevat huomiot:

-

Säätämisyjärjestysperusteluja koskevat huomiot:

-

Muut HE-luonnoksen perusteluja koskevat huomiot:

-

Työryhmän mietintö

Uudistuksen tarpeellisuutta ja sen keskeisiä ratkaisuja koskevat yleiset kannanotot:

-

Muut työryhmän mietintöä koskevat yleiset huomiot:

Mietinnössä ei ole nähdäksemme pohdittu luovutetun omaisuuden kuten työkoneiden ja ajoneuvojen osalta sitä, mitä luovutus vaikuttaa luovutettua omaisuutta koskeviin sopimuksiin. Esimerkiksi työkoneet ovat useinmiten osamaksu- tai leasing-rahoituksella hankittuja. Jos tällainen kone on luovutettu ja sen osamaksusopimus päättyy luovutuksen aikana, mikä on sen vaikutus oikeussuhteeseen tai onko haltijalla oikeus purkaa sopimus, mikäli kone on luovutettu sotilaallisiin tarkoituksiin, mikä olisi kohtuullista. Nämä sopimukselliset heijastusvaikutukset tulisi käsitellä lainsäädännössä.

Peltola Matti
Koneyrittäjät ry